

ΛΙΑ ΖΩΤΟΥ
ΘΟΔΩΡΗΣ
ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Αγώνες
Κυριών

μυθιστόρημα

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Αγώνες κυριών**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Λία Ζώτου – Θοδωρής Καραγεωργίου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Χρυσούλα Τσιρούκη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Λία Ζώτου – Θοδωρής Καραγεωργίου, 2017
© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Lee Avison, Susan Fox/Trevillion Images
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2017

Πρώτη έκδοση: Απρίλιος 2017, 8.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-1918-3
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-1919-0

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΛΙΑ ΖΩΤΟΥ
ΘΟΔΩΡΗΣ
ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Αγώνες
κυριών

*«Άλλαξε τη ζωή σου σήμερα. Μη στοιχηματίζεις
στο μέλλον, ενέργησε τώρα χωρίς καθυστέρηση».*

ΣΙΜΟΝ ΝΤΕ ΜΠΟΒΟΥΑΡ

Κάτι δικό μας για εσάς

Φθινόπωρο 2015. Μόλις είχε κλείσει ένας συγγραφικός κύκλος τριών ετών και μπροστά μας ανοιγόταν το άγνωστο. Οι μέρες κυλούσαν γοργά, πήρε να μπαίνει ο χειμώνας, όμως εμείς δε λέγαμε να αρχίσουμε ακόμη τις γνωστές μας συζητήσεις για το επόμενο βιβλίο. Δεν είχαμε βρει το θέμα, δε μας είχε χτυπήσει την πόρτα.

Βέβαια, ο αέρας της αλλαγής ήταν εμφανής στην ατμόσφαιρα· κάτι άλλαζε, κάτι διαφορετικό συνέβαινε. Έπρεπε να περιμένουμε, επιβαλλόταν να κάνουμε υπομονή, κι ας είχα τον Θεοδώρη να γυρίζει μέσα στο σπίτι σαν το λιοντάρι στο κλουβί.

Ώσπου ένα σαββατιάτικο πρωινό, εκεί που έβαζα σε μια σειρά κάτι παλιές σημειώσεις της σχολής μου, έπεσα πάνω σε ένα κείμενο που θυμόμουν πως μου είχε κάνει φοβερή εντύπωση όταν το είχα πρωτοδιαβάσει. «*Όρισμένα τινά ἑλληνικά θήλεα ζητοῦν νὰ δοθῆ ψῆφος εἰς τὰς γυναῖκας. Σχετικῶς μὲ τὸ ἴδιον τοῦτο θέμα διαπρεπέστατος ἐπιστήμων εἶχεν ἄλλοτε ἀναπτύξει ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς τὸ ἐπιστημονικῶς πασίγνωστον, ἄλλως τε, γεγονὸς ὅτι πᾶν θῆλυ διατελεῖ εἰς ἀνισόρροπον καὶ ἕξῃλλον πνευματικὴν κατάστασιν ὀρισμένας ἡμέρας ἐκάστου μηνός... Νεώτεραι καὶ ἀκριβέστεραι ἔρευναι καταδείκνυσιν ὅτι οὐ μόνον ὀρισμένας ἡμέρας, ἀλλὰ δι' ὅλον τοῦ μηνός τελοῦσιν ἅπαντα τὰ θήλεα εἰς πνευματικὴν καὶ συναισθηματικὴν ἀνισορροπίαν, τινὰ δε μετρίαν, τὰ πλεῖστα δὲ σφοδροτάτην καὶ ἀκατάσχετον, ἅτε καὶ παντοιοτρό-*

πως έκδηλουμένων και κλιμακουμένων σὺν τῷ χρόνῳ... Ἐπειδὴ ἐν τοῦτοις αἱ ἡμέραι αὐται δὲν συμπίπτουν ὡς πρὸς ὅλα τὰ θήλεα, εἶναι ἀδύνατον νὰ εὐρεθῇ ἡμέρα πνευματικῆς ἰσορροπίας καὶ ψυχικῆς γαλήνης ὅλων τῶν θηλέων, ὥστε τὴν εὐτυχή ἐκείνην ἡμέραν νὰ ὀρίζονται αἱ ἐκάστοτε ἐκλογαί. Ἡ γυναικεῖα συνεπῶς ψῆφος εἶναι πράγμα ἐπικίνδυνον, ἄρα ἀποκρουστέον».

Το διάβασα ξανά και αστραπιαία γύρισα αρκετά χρόνια πίσω, σε ένα γραφικό καφέ στο κάστρο της πόλης των Ιωαννίνων. Θυμήθηκα την πολύωρη συζήτηση που είχαμε κάνει τότε με τον Θοδωρή, με αφορμή το παραπάνω κείμενο.

Αυτό ήταν! Τα γρανάζια είχαν μόλις μπει στη θέση τους. Το μόνο που έμενε ήταν να κάνω την πρόταση στο έτερον συγγραφικό μου ἡμισυ, αν και ἡμουν σίγουρη πως δε θα μου χαλούσε το χατίρι.

ΛΙΑ ΖΩΤΟΥ

Σάββατο πρωί, αρχές χειμώνα. Η μέρα έξω από το παράθυρο σκοτεινή και βροχερή. Άκουσα τη Λία να με φωνάζει από το σαλόνι, ενώ ακόμη χουζούρευα ανάμεσα στα σκεπάσματα. Η αλήθεια είναι πως ανησύχησα. Βιβλίο καινούργιο δεν είχαμε ακόμη ξεκινήσει ώστε να σηκωνόμαστε από τα χαράματα.

Τη βρήκα ανάμεσα σε μια στοίβα από βιβλία και σημειώσεις, καθισμένη οκλαδόν στο χαλί, με μια λεπτή κουβέρτα στις πλάτες και ένα πλατύ χαμόγελο στο πρόσωπο.

Είχε πρόταση για το επόμενο βιβλίο! Φτιάξαμε καφέ και τσάι και πιάσαμε τη συζήτηση που κράτησε μέχρι αργά το βράδυ. Οι «Κυρίες» μās είχαν ήδη συνεπάρει.

ΘΟΔΩΡΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Νέα πνοή φύσηξε στη συγγραφική μας κουζίνα, έφερε νέα συστατικά, καινούργιες εμπνεύσεις, πρωτόγνωρες γεύσεις. Δε θα πούμε πολλά για την υπόθεση του βιβλίου, θα σας αφήσουμε να το απολαύσετε. Θα πούμε μονάχα πως οι αγώνες των ηρώων μας, άκρως ανθρώπινοι και αληθινά συγκινητικοί, συνεχίζουν ακόμη και τώρα να μας φέρνουν δάκρυα στα μάτια.

Ευχόμαστε όλα όσα νιώσαμε κατά τη διάρκεια της συγγραφής τούτου του βιβλίου να φτάσουν μέσα από τις λέξεις του ως τις καρδιές σας. Για άλλη μια φορά σάς ευχαριστούμε ολόψυχα!

ΛΙΑ ΖΩΤΟΥ – ΘΟΔΩΡΗΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

1

Οχου, έσπασαν τα νερά τη κυράς... Αμέτε¹ ντελόγο² στα λιόδεντρα να μηνύσετε³ του αφέντη τα μαντάτα!» πρόσταξε χαμηλόφωνα τις δύο σαστισμένες νεαρές υπηρέτριες η ηλικιωμένη οικονόμος του σπιτιού, η Φρόσω, καθώς έκλεινε ήσυχα πίσω της την πόρτα της νυφικής κάμαρας. Ψηλή και γεροδεμένη όπως ήταν, με τη γνήσια κρητική αρχοντιά να είναι εμφανής σε κάθε της κίνηση, και τους πλούσιους βοστρούχους να πλαισιώνουν τον λαιμό και το στήθος της, θύμιζε αρχαία ιερή φιγούρα, ενώ με τη βροντερή της φωνή κατάφερε να γίνεται από όλους σεβαστή. Ακόμη και ο ίδιος ο αφέντης, ο Εμμανουήλ Θεοτοκάς, μόλις αντίκριζε το σταθερό της βλέμμα, ένιωθε μια σιγουριά. «Ήντα⁴ με κοιτάτε, ωρέ; Δε γροικάτε⁵ που σας λαλώ⁶; Και να μηνύσουμε τη μαμή να έρθει επαέ⁷ το γληγορότερο!» συμπλήρωσε, κοιτάζοντας τριγύρω για την επόμενη κίνηση την οποία έπρεπε κατά τα ειωθότα να πράξει.

Η αγουροξυπνημένη Μυρτώ έσφιξε στην αγκαλιά της την πορσελάνινη κούκλα που κρατούσε στα χέρια και πήρε μια βαθιά ανάσα ανακούφισης. Μια απερίγραπτη χαρά την έκανε να πετάξει σε πελάγη ευτυχίας. Βέβαια, όσο κι αν ήθελε να φωνάξει, παρέμενε ήρεμη, καθώς δεν τολμούσε ακόμη να πιστέψει στα ίδια της τα αυτιά. Σκεφτόταν πως θα μπορούσε να βρίσκεται και πάλι σε κάποιο όνειρο, ακριβώς όπως την είχε πατήσει πριν από μερικές μόλις μέρες. Το πρωινό εκείνο θα έβαζε το χέρι της στη φωτιά πως είχε αντικρίσει το μωρό, πως το είχε κρατήσει, πως του μι-

λούσε και το κοίταζε μέσα στα μάτια! Κι όμως, ένας θόρυβος από τα κάτω δωμάτια ήταν αρκετός για να τη βγάλει από τον γλυκό της ύπνο, να την ξυπνήσει και να βρεθεί ολομόναχη, όπως κάθε πρωί στο κρεβάτι, κουκουλωμένη με τα πλουμιστά της παπλώματα.

Δίχως να χάσει καιρό, βγήκε από το δωμάτιό της και προχώρησε διστακτικά στον διάδρομο που οδηγούσε στο υπνοδωμάτιο των γονιών της. Κρατώντας το μπρούντζινο χερούλι, άνοιξε μια πιθαμή την ξύλινη πόρτα. Κοίταξε μέσα με την άκρη του ματιού της. Το μόνο που πρόλαβε να ξεχωρίσει ήταν το πρόσωπο της μητέρας της, σφιγμένο από μια αδιόρατη αγωνία. Δύο αυλάκια ιδρώτα φάνηκαν να κυλούν στους κροτάφους της. Και σαν τα σμαραγδένια της μάτια έπεσαν μέσα στα δικά της, ένα χαμόγελο γεμάτο αγάπη, ένα χαμόγελο γεμάτο στοργή φώτισε ολόκληρο τον παιδικό της κόσμο.

Έκανε να τρέξει κοντά της για να της εξομολογηθεί πόσο πολύ την αγαπούσε, όμως το χέρι της Φρόσως την πρόλαβε.

«Όμορφη κόρη, είναι ώρα εδώ⁸ να κατεβείς κάτω... Γιάντα⁹ δεν πορίζεις¹⁰ όξω, στην αυλή; Η κυρά πρέπει να μαζεύει τις δυνάμεις της για το γεννολόγι», της εξήγησε φουριόζα, έχοντας ήδη αρχίσει τις προετοιμασίες του επικείμενου τοκετού· μαζί με τα δύο νεαρά κορίτσια που είχε στη δούλεψή της, κουβαλούσε λεκάνες με βραστό νερό κι έφερνε καθαρά ολόλευκα πανιά, δίνοντας ταυτοχρόνως με τα ενθαρρυντικά της λόγια κουράγιο στην ετοιμόγεννη αφέντρα της.

«Κυρα-Φρόσω, είναι αλήθεια αυτό που είπες πριν; Καταφθάνει το μωρό;» ρώτησε με σοβαρό ύφος η Μυρτώ την οικονόμο.

Εκείνη άφησε για λίγα λεπτά στην άκρη τις επείγουσες δουλειές και κράτησε τη μικρή κοπέλα μέσα στη ζεστή της αγκαλιά. Το μοναχοπαιδί της οικογένειας Θεοτοκά άλλωστε αποτελούσε τη μοναδική αδυναμία της σκληροτράχηλης Λασιθιώτισσας. Σαν άκουγε την εύθραυστη φωνούλα της, σκιροτούσε η καρδιά της. Μόνο σ' αυτή φανέρωνε λιγάκι την τρυφερή πλευρά του εαυτού της, και σκορπίζοντας τα χάρδια της απλόχερα, τη συμβούλευε και της

μετέδιδε τη σοφία της ηλικίας της με τον πιο μελιστάλακτο τρόπο.

«Ναι, κυρά μου μοσχοβολιστή, έρχεται το αδελφάκι σου!» της απάντησε και χάιδεψε στοργικά τα μακριά χρυσαφένια της μαλλιά. Έπειτα της έδωσε ένα φιλί στο μάγουλο και της έγνεψε με τρόπο πως έπρεπε να ακολουθήσει τον δρόμο προς τη σκάλα.

Από τη στιγμή εκείνη το χαμόγελο από τα ρόδινα χείλη της Μυρτώσ δεν έλεγε να φύγει! Έτρεξε γρήγορα και νύφτηκε, φόρεσε την καλή της φορεσιά, τα καλογουαλισμένα της παπούτσια, και σαν βέρα Κρητικιά που ήταν κατέβηκε με σεμνή μεγαλοπρέπεια στη σάλα του αρχοντικού.

Λίγα λεπτά αργότερα κατέφθασε και ο Εμμανουήλ Θεοτοκός από το κτήμα με ένα πλατύ χαμόγελο κρυμμένο κάτω από το παχύ του μουστάκι.

Η Φρόσω, μόλις αντιλήφθηκε τον τόσο γνώριμο βηματισμό του, έτρεξε απευθείας κάτω να τον προλάβει. «Του λόγου σου, αφέντη, να περιμένεις επαέ, εμείς με τη μαμή θα τα φροντίσουμε ούλα επάνω και μη ντουχιουντίζεις¹¹ μήτε μια ολιά¹²...» του είπε και τον ρώτησε αν ήθελε τίποτε άλλο.

«Ήντα να θέλω 'γώ; Τη Βασιλικούλα να φροντίσετε καλά ούλοι! Σ' αυτή να έχετε τον νου σας! Η μαμή... Πού είναι η μαμή;» ρώτησε εξετάζοντας γύρω του τον χώρο. Τότε το βλέμμα του έπεσε στη μικρή του κόρη που κοιτούσε με μάτια ορθάνοιχτα, δίχως όμως να βγάζει άχνα για να μην ενοχλήσει τη μητέρα της.

Με δυο μεγάλες δρασκελιές έφτασε κοντά της και την κράτησε μέσα στα τεράστια χέρια του. «Είσαι έτοιμη να υποδεχτείς το αδελφάκι σου, κυρά μου;» ζήτησε να μάθει, φιλώντας τη στο μέτωπο.

Η Μυρτώ κούνησε καταφατικά το κεφάλι. «Ναι, πατέρα...» ψέλλισε νιώθοντας τη χαρά να ξεχειλίζει μέσα στην ψυχή της. «Τι θα έλεγες αν του μάζευα καμπόσα λουλούδια, να του τα δώσουμε σαν έρθει;» τον ρώτησε γεμάτη ενθουσιασμό.

«Και δεν τρέχεις στον κήπο να μαζέψεις μιαν ολάκερη αγκαλιά;» αποκρίθηκε ο Εμμανουήλ. «Κράτα μονάχα κανένα και για

ονομής σου¹³, όχι όλα του μωρού, ε!» την πείραξε, καθώς εκείνη έτρεχε προς την αυλή.

«Η μαμή είναι στον δρόμο, αφέντη...» πήρε τον λόγο και πάλι η οικονόμος. «Τση μηνύσαμε τα μαντάτα και έρχεται και του λόγου τση!»

Κατενθουσιασμένη η Μυρτώ, εκείνη την ξεχωριστή μέρα του Απριλίου έτρεξε έξω στο περιβόλι. Το μυαλό της ήταν γεμάτο από εικόνες με το νέο της αδελφάκι, το οποίο επιτέλους ετοιμαζόταν να έρθει στον κόσμο και να λουστεί με το φως του λαμπερού κρητικού ήλιου. Μήνες ολόκληρους καρτερούσε γι' αυτή τη στιγμή και η ώρα είχε πλέον φτάσει.

Αφού κυλίστηκε στο δροσερό από την υγρασία της αυγής χορτάρι, δίπλα στα ανοιχτόχρωμα μπουκέτα, κάτω από τον καταγάλανο ανέφελο ουρανό, η μικρή κυρία Θεοτοκά βάλθηκε να διαλέγει τα ομορφότερα, τα πιο εντυπωσιακά και τα πιο μυρωδάτα λουλούδια. Μάζεψε από τον περιποιημένο κήπο κατάλευκους κρίνους, αμέτρητα άνθη χαμομηλιού, τρυφερόκορμες κατακόκκινες παπαρούνες, ντελικάτους λιλά σταλακτίτες γλυσίνας, πολύχρωμες μαργαρίτες και υάκινθους διάφορων χρωμάτων και μεγεθών.

Όταν η αγκαλιά της γέμισε και δε χωρούσε πια άλλα λουλούδια, περνώντας πλάι από τις ανθοφορούσες κερασιές και ρουφώντας άπληστα το άρωμά τους, έτρεξε στο σπίτι, ξετρυπωσε ένα βάζο και τα τοποθέτησε προσεκτικά. Το μικρό ανοιξιτιάτικο μοσχοβολιστό μπουκέτο στόλισε την πετρόκτιστη σάλα. Μονάχα ένα μικρό κρινάκι πέρασε στο δεξί της αυτί, έτσι για χάρη του πατέρα της.

Στο μεταξύ, ο Εμμανουήλ είχε ήδη καλέσει τα όργανα και κόσμος άρχιζε να καταφθάνει με γέλια και χαρές από τα γύρω σπίτια. Κάτω από τα ψηλά πλατάνια της αυλής, στο πέτρινο μακρόστενο τραπέζι, είχαν βγάλει τις ρακές και τα κρασιά, τις ελιές, τα λαδοκούλουρα με τις λιαστές ντομάτες και την κοπανι-

στή, τα παστά ψάρια με το πλούσιο ελαιόλαδο, τους φαβοκεφτέδες και τα λασιθιώτικα καλιτσούνια με την ολόφρεσκη μυζήθρα. Τα φιλέματα δε σταματούσαν να συντροφεύουν τα χαρμόσινα νέα που από στιγμή σε στιγμή θα μαθαίνονταν σε ολόκληρο το οροπέδιο. Οι κρητικές λύρες κουρδίστηκαν κι έπιασαν αμέσως τον πεντοζάλη. Το γλέντι δεν άργησε να ανάψει, με τις πρώτες μπαλοθιές να πέφτουν από τα κουμπούρια του τρισευτυχισμένου μέλλοντα πατέρα. «Αφού γινούμε τέσσερις, δε μας χωρίζει πράμα¹⁴, εύχομαι μόνο το μικρό μην αγαπά το κλάμα!» έκανε ο Εμμανουήλ με τα μουστάκια του να γελούν.

«Άντε, Μανωλιό, γερό κοπέλι¹⁵ να σου βγει! Λεβέντης σαν τον Ψηλορείτη!» φώναζε ο ένας. «Να 'χει τση Κρήτης τα καλά και ούλη τση τη χάρη!» ευχόταν κάποιος άλλος κι όλοι μαζί σήκωναν τα ποτήρια τους.

Ο Εμμανουήλ, άνθρωπος ανοιχτόκαρδος, φιλόξενος, λεβέντης και αγαπητός σε ολόκληρο τον Άγιο Νικόλαο και στα περίχωρά του, είχε κληρονομήσει από τον πατέρα του τους ελαιώνες και το αρχοντικό της οικογένειας πριν από μερικά χρόνια. Δουλεύοντας με αδιάλειπτη σύνεση και προκοπή, στα τριάντα οκτώ του έτη βρισκόταν κιόλας ανάμεσα στους πιο ευυπόληπτους άντρες του ανατολικότερου νομού της Κρήτης. Αυτή του όμως η ιδιότητα δεν τον εμπόδιζε να διατηρεί αδελφικές φιλίες ακόμη και με τους οικονομικά αδύναμους του τόπου του. Βαθιά μέσα του πίστευε στις ανώτερες αξίες της ισότητας, στα ιδανικά του ανθρωπισμού, και δεν είχε διστάσει ποτέ στη ζωή του να διευκολύνει με κάθε τρόπο όποιον είχε αληθινή ανάγκη. Οι χρυσές λίρες και τα γρόσια ποτέ δεν είχαν ουσιαστικό αντίκτυπο πάνω του, ποτέ δεν τον επηρέασαν στα συναισθήματα και στη στάση ζωής του.

Τη γυναίκα του την είχε στεφανωθεί από έρωτα, κι ας ήταν μια απλή, φτωχή χωριατοπούλα, δίχως καθόλου προίκα να του δώσει. Παρόλο που θα μπορούσε να έχει την πιο περιζήτητη νύφη στα πόδια του, αφού ο ίδιος ήταν αρκετά ευκατάστατος κι όμορφο παλικάρι, εκείνος είχε αφήσει στην άκρη τα ταξίματα

που του πρόσφεραν στα προξενιά και διάλεξε αυτό που η καρδιά του τον είχε προστάξει, παίρνοντας τη Βασιλική για κορόνα του σπιτιού του, χωρίς δεύτερη σκέψη.

Η οικονομική του ευχέρεια του είχε προσφέρει την ικανοποίηση να βοηθάει όσο περισσότερο μπορούσε την υποδουλωμένη μάνα Κρήτη. Πότε κρυφά και πότε φανερά, χορηγούσε και ενίσχυε τον αγώνα, ώστε το όνειρο της απελευθέρωσης από τον οθωμανικό ζυγό να γίνει επιτέλους μια μέρα πραγματικότητα.

2

Μέσα σε όλη εκείνη τη φούρια και την αναστάτωση που επικρατούσε από το χάραμα στο κτήμα Θεοτοκά, η Μυρτώ άδραξε την ευκαιρία και τράβηξε στο πίσω μέρος της αυλής. Από εκεί χώθηκε μέσα στην τεράστια έκταση γης που φιλοξενούσε τα πολυετή ελαιόδεντρα της οικογένειας. Με βραδύ και σχεδόν αθόρυβο βήμα, σαν ιχνηλάτης, ακολούθησε το κρυμμένο από τα πανύψηλα χόρτα μονοπάτι, το οποίο οδηγούσε στην άλλη πλευρά του κτήματος, λίγα μόλις μέτρα πριν από το σπίτι όπου έμενε η αγαπημένη της φίλη, η Καλλιόπη. Η διαδρομή εκείνη γνώριζε πολύ καλά πως είχε χαρακτηριστεί απαγορευμένη για την ίδια, όμως εάν έπαιρνε τον κύριο δρόμο, θα έπρεπε να διασχίσει τη διπλάσια απόσταση και η Μυρτώ ήθελε να τρέξει το συντομότερο μέχρι τη φίλη της για να της προφτάσει τα ευχάριστα νέα.

Οι πολύχρωμες πεταλούδες πετάριζαν ασταμάτητα ανάμεσα στα κλαδιά, οι μέλισσες βούιζαν και οι μυρωδιές των αγριολούλουδων κατέκλυζαν τον χώρο. Μπαίνοντας βαθύτερα στο κτή-

μα, όμως, εκεί όπου τα δέντρα ήταν αιωνόβια και πανύψηλα, οι σκιές από τα πυκνά αργυρόχρωμα φύλλα και τα χοντρά κλαδιά τους δημιουργούσαν ακανόνιστα περιγράμματα που στη φαντασία της Μυρτώ έπαιρναν μορφές τρομακτικές, σφιγγοντάς της την καρδιά. Το κορίτσι κοντοστάθηκε για μια στιγμή, αλλά δε δίστασε να συνεχίσει. Δεν έχασε το κουράγιο της ακόμη κι όταν άκουσε κάποια περίεργα συρσίματα δίπλα της που της έφεραν ένα φοβερό ρίγος σ' ολόκληρο το κορμί της. Συνέχισε να περπατάει γρήγορα κι αποφασιστικά ανάμεσα στα δέντρα, ώσπου έφτασε στην άλλη άκρη του μονοπατιού.

Το σπίτι της Καλλιόπης ξεπρόβαλε επιτέλους και η μικρή κυρία Θεοτοκά έτρεξε στη φίλη της, η οποία πάλευε να απλώσει στο σύρμα μερικά φρεσκοπλυμένα ρούχα.

«Έχω νέα!» της φώναξε από μακριά ανεμίζοντας τα χέρια της. Μόλις έφτασε κοντά της, έπιασε να τη βοηθήσει.

Η Καλλιόπη χαμογέλασε πλατιά. Από τότε που θυμόταν τον εαυτό της, συναντιόταν με τη Μυρτώ σχεδόν καθημερινά. Έπαιζαν μαζί από τα γεννοφάσκια τους, καθώς ο πατέρας της δούλευε χρόνια στο κτήμα του Εμμανουήλ και μεταξύ των δύο αντρών είχε αναπτυχθεί μια σχέση εμπιστοσύνης και δυνατής φιλίας.

«Λέγε, λοιπόν!» προέτρεψε τη φίλη της η Καλλιόπη όταν ξεμπέρδευαν και με τα τελευταία ρούχα.

Το πρόσωπο της Μυρτώ έλαμπε από ευτυχία και τα σμαραγδένια της μάτια άστραφταν απέναντι στον απριλιάτικο ήλιο. «Έρχεται το μωρό μας!» αναφώνησε και τα δύο κορίτσια αγκαλιάστηκαν σφιχτά.

«Αυτό θα πρέπει να το γιορτάσουμε! Για φαντάσου τι παιχνίδια θα κάνουμε, σαν έρθει μια κόρη καλή... Βαρέθηκα τα κοπέλια, φέρε το 'να, δώσε τ' άλλο!» έκανε με ενθουσιασμό η Καλλιόπη που έβαζε στοίχημα πως το μωρό θα ήταν κορίτσι.

Η ώρα κύλησε γοργά, με τα κοριτσιίστικα γέλια να αντηχούν στη μικρή αλλά περιποιημένη αγροικία που ανήκε στην οικογένεια του Κωνσταντογιωργάκη. Μέχρι οι νεαρές δεσποινίδες

να αποφασίσουν ποια πορσελάνινη κούκλα από τη συλλογή της Μυρτώ θα χάριζαν στο μωρό είχε φτάσει ήδη μεσημέρι.

Άξαφνα η Μυρτώ αισθάνθηκε ένα σφίξιμο στην καρδιά. Ένα γκριζό σύννεφο έκρυσπε σχεδόν ολόκληρο τον ήλιο. Σήκωσε το κεφάλι της προς τον ουρανό κι αμέσως κατάλαβε πως η ώρα είχε περάσει.

«Μεσημέριασε, βρε Καλλιοπάκι, κι εγώ ξεχάστηκα επαέ!» έκανε πιάνοντας τα κόκκινα μάγουλά της. «Θα γεννήθηκε το μωρό μας και θα με ψάχνει!»

«Να του δώσεις ένα φιλί κι από του λόγου μου!» της φώναξε εκείνη, ενώ η φίλη της έπαιρνε τον δρόμο του γυρισμού.

«Θα του δώσω!» αποκρίθηκε η Μυρτώ και χάθηκε ανάμεσα στα λιόδεντρα.

Καθώς διέσχιζε το μονοπάτι, ο τόπος γύρω της όλο και σκοτεινίαζε. Μόνο που αυτή τη φορά δεν ήταν τα κλαδιά των δέντρων που έκρυσπαν τον ήλιο, αλλά τα σύννεφα που πύκνωναν και γκριζάριζαν τον καταγάλανο ως τότε ουρανό. Ένα δυνατό αεράκι έκανε τις φυλλωσιές να αναδευτούν έντονα και η ψύχρα που έφερε μαζί του ανατρίχιασε τη Μυρτώ. Οι χρυσαφένιες μπούκλες της ανέμισαν, το χρυσοκέντητο γιλεκάκι που είχε ξεκούμπωτο στους ώμους παραλίγο να γλιστρήσει από πάνω της. Με δύο γρήγορες κινήσεις το κούμπωσε και τύλιξε τα χέρια γύρω από το κορμί της για να ζεσταθεί.

Όταν έφτασε στο σπίτι, τα όργανα είχαν σωπάσει και οι τελευταίοι επισκέπτες βρίσκονταν στο σοκάκι το οποίο έβγαζε στον πέρα δρόμο. Ο Εμμανουήλ στεκόταν κάτω από τα πλατάνια και με ύφος μαγκωμένο συζητούσε με την αδελφή του την Ουρανία και τον γαμπρό του, τον Σώτο. Το παρουσιαστικό του δε θύμιζε σε τίποτα τον αγέρωχο Κρητικό λεβέντη που θαύμαζε η Μυρτώ. Οι πλάτες του θαρρείς και είχαν γείρει από κάποιο αόρατο φορτίο και το βλέμμα του, για πρώτη φορά στη ζωή του, έδειχνε φοβισμένο. Κουνούσε το χέρι του με αμφιβολία και τα χείλη του έτρεμαν με κάθε του λέξη.

Η Μυρτώ δεν τόλμησε να τον ενοχλήσει. Τρύπωσε αθόρυβα στο σπίτι και τράβηξε προς την κουζίνα. Οι δύο υπηρέτριες, αλαφιασμένες, είχαν ανοίξει όλα τα συρτάρια και ξέθαβαν όποιο καθαρό πανί υπήρχε διαθέσιμο.

«Όφου, ο Θεός να βάνει τη χέρα Του!» είπε η πιο νέα, δίχως να αντιληφθεί τη μικρή που είχε σταθεί πίσω από την πόρτα.

Η δεύτερη έκανε τον σταυρό της. «Βοήθα, Παναγιά μου, τη κυρά μας, βοήθα να τα καταφέρει!» μουρμούρισε με έναν βαρύ αναστεναγμό.

Η Μυρτώ ένιωσε την καρδιά της να παγώνει. Τι είχε συμβεί στη μητέρα της; Γιατί η Μαρούλα και το Κατινάκι ήταν έτοιμες να βάλουν τα κλάματα; Απελπισμένη και με έναν κόμπο να της πνίγει τον λαιμό έτρεξε προς τις δύο κοπέλες.

«Τι έπαθε η μάνα... το μωρό;» τις ρώτησε και τα δάκρυά της ετοιμάζονταν να τρέξουν σαν χείμαρρος στα μάγουλά της.

Η μεγαλύτερη έσκυψε και κράτησε το μικρό κορίτσι στην αγκαλιά της. Ύστερα, με την άκρη του ματιού κοίταξε με νόημα τη νεαρή παραδουλεύτρια δείχνοντάς της πως έπρεπε να σιωπάσει. «Πράμα, κυρούλα μου, μη σκιάζεσαι, ούλα καλά θα πάνε... Να, μια ολιά ζόρικη βγήκε τούτη η γέννα, αυτό είν' ούλο...» απάντησε γρήγορα, προσπαθώντας να καταλαγιάσει κάπως τους φόβους της Μυρτώς.

«Ήντα κάνετε τόσην ώρα, ωρέ;» ακούστηκε από τα επάνω δωμάτια η βροντερή φωνή της Φρόσως, κάνοντας τις δύο υπηρέτριες να πεταχτούν από τη θέση τους.

«Όλα καλά θα πάνε, κυρούλα μου...» επανέλαβε η κοπέλα. «Πήγαινε εσύ να παίξεις και θα σε φωνάξουμε σαν έρθει η ώρα!» συμπλήρωσε κι εξαφανίστηκαν στις σκάλες.

3

Η Μυρτώ σκούπισε τα μάτια της κι έμεινε για μερικές στιγμές να κοιτάζει γύρω της σαστισμένα. Κακώς είχε υπολογίσει πως το να έρθει στον κόσμο ένα μωρό αποτελούσε εύκολη υπόθεση. Μάλλον χρειαζόταν πολύ μεγαλύτερη προσπάθεια και κόπο απ' ό,τι είχε αρχικά φανταστεί. Όμως, το Κατινάκι τής είχε εξηγήσει πως όλα θα πήγαιναν κατ' ευχήν, δε θα έπρεπε να ανησυχεί. Θα έπαιζε λιγάκι ακόμη έξω στον κήπο και... Ένα δυνατό μπουμπουνητό διέκοψε απότομα τις σκέψεις της. Το βλέμμα του κοριτσιού έπεσε έξω από το ξύλινο παράθυρο. Ο ουρανός είχε σκοτεινιάσει για τα καλά κι έδειχνε έτοιμος να στάξει.

Άκουσε την Ουρανία που φώναζε στον πατέρα της πως έπρεπε να μαζέψουν τα στρωμένα τραπέζια γιατί προμηνυόταν άσχημη καιταιγίδα. Μέσα σε λίγα μόλις δευτερόλεπτα ο ουρανός είχε μελανιάσει τόσο πολύ που θύμιζε περισσότερο μακριές κρύες νύχτες του χειμώνα παρά καταμεσήμερο του Απριλίου. Οι πρώτες χοντρές σταγόνες άρχισαν να πέφτουν, αφήνοντας πίσω τους τη χαρακτηριστική μυρωδιά του βρεγμένου χώματος.

Από την άκρη του δρόμου φάνηκε τότε μια άμαξα που έστριψε απότομα και στάθμευσε μπροστά από την είσοδο της αυλής. Ένας καλοντυμένος κύριος με σκούρο κοστούμι, καπέλο και μια μικρή βαλίτσα στο χέρι πετάχτηκε από μέσα κι έτρεξε προς το σπίτι.

«Έλα, γιατρέ, τρέξε γρήγορα επάνω!» τον υποδέχτηκε ο πατέρας της Μυρτώ με τη βροχή να στάζει πάνω από τα κεφάλια τους.

Εκείνος, δίχως καμία καθυστέρηση, κάνοντάς του απλώς ένα νόημα πως όλα θα πήγαιναν καλά, μπήκε στο αρχοντικό, διέσχισε τη σάλα και, δίχως να προσέξει καν τη μικρή κόρη της οικογένειας, ανέβηκε δυο δυο τα σκαλοπάτια για τον επάνω όροφο.

Η Μυρτώ, αδυνατώντας πλέον να παίξει έξω στην αυλή, με

χαμηλωμένα τα βλέφαρα, κατέφυγε στη βιβλιοθήκη όπου βρισκόταν και το γραφείο του πατέρα της.

Το συγκεκριμένο δωμάτιο δεν υπήρχε προτού η οικογενειακή περιουσία περάσει στο όνομα του Εμμανουήλ. Η διαμόρφωση εκείνου του χώρου, που μύριζε αναμμένο κερί και δέρμα, ήταν το αποτέλεσμα μιας κρυφής επιθυμίας της Βασιλικής, της αγαπημένης του γυναικάς. Η ιδέα πως ο κύρης του σπιτιού θα μπορούσε να έχει σε ένα γραφείο τα κιτάπια και τα κατάστιχά του οργανωμένα, ώστε να τα δουλεύει με την ησυχία του, ενώ εκείνη θα μπορούσε να απολαμβάνει τη θαλπωρή που θα της πρόσφερε μια μικρή βιβλιοθήκη φάνταζε στα μάτια της κυρίας Θεοτοκά σαν επίγειος παράδεισος.

Τις ώρες που ο σύζυγός της κοιτούσε κι έλεγχε τα χαρτιά του, η ίδια καθόταν στην απέναντι βελούδινη πολυθρόνα, πλάι στη βιβλιοθήκη, κι άνοιγε κάποιο από τα δερματόδετα βιβλία που κοσμούσαν τα ράφια. Άγγιζε τις τραχιές σελίδες και με τη φαντασία της ταξίδευε σε μέρη μακρινά κι ονειρεμένα. Ο Βιτσέντζος Κορνάρος και ο Γεώργιος Χορτάτσης ήταν οι αγαπημένοι της, δε χόρταινε να κρατάει στα χέρια της τα δερμάτινα δεσίματα των βιβλίων τους, να μυρίζει τις κιτρινωπές σελίδες τους ξανά και ξανά. Τη συλλογή συμπλήρωναν μερικά μεταφρασμένα λογοτεχνικά έργα, ποιητικές συλλογές και κάποια βιβλία σχετικά με το εμπόριο και τους νόμους του στα οποία έριχνε πού και πού καμιά ματιά ο Εμμανουήλ.

Πόσο χαρούμενη και πόσο πλήρης ένιωθε η Μυρτώ σαν τρύπωνε στον χώρο εκείνο κι έβλεπε τους γονείς της να ανταλλάσσουν πλατιά χαμόγελα και τρυφερές ματιές. Η μητέρα της τότε την έπαιρνε στην αγκαλιά της και της διηγούνταν μύθους για νεράιδες και ερωτοχτυπημένα βασιλόπουλα.

Το δωμάτιο της βιβλιοθήκης το λάτρευε, αν και ασφαλώς γνώριζε πως, όταν βρισκόταν εκεί, έπρεπε να κάνει πάντοτε ησυχία. Τον χειμώνα ήταν τόσο ζεστό κι άνετο· με τη μαντεμένια σόμπα να καίει και τις φλόγες της να γεμίζουν απαλές σκιές

τους τοίχους, το παχύ χαλί να μετατρέπεται σε αχαρτογράφητο τόπο παιχνιδιού για τις κούκλες της, και την ίδια με τα μάγουλά της πυρωμένα να περιφέρεται πλάι στα πόδια της μητέρας, δίπλα από τα καλογουαλισμένα στιβάνια του πατέρα, νιώθοντας την απόλυτη αγάπη, τη σιγουριά και την ευτυχία να γεμίζουν τα μέσα της και να την κάνουν τον πιο τυχερό άνθρωπο στον κόσμο όλο. Αλλά και το καλοκαίρι η μαγεία που εξέπεμπε το μέρος εκείνο δεν έλεγε να χαθεί. Καθόταν με τις ώρες πάνω στις δροσερές ξύλινες σανίδες του δαπέδου κι απολάμβανε το απαλό ρεύμα που περνούσε μέσα από τις λεπτές σχισμές τους, καθώς ξεφύλλιζε κάποιο βιβλίο μιμούμενη τη μητέρα της, ή μουτζούρωνε κάποιο πρόχειρο χαρτί παριστάνοντας τον πατέρα της πάνω από τους λογαριασμούς του.

Μια κραυγή αγωνίας και πόνου έκανε ξαφνικά την καρδιά του μικρού κοριτσιού να σταματήσει. Ήταν σίγουρα η μητέρα της. Έτρεξε μέχρι τη σκάλα κι έριξε το βλέμμα της ψηλά. Οι κραυγές δυνάμωσαν ακόμη περισσότερο, έγιναν πνιχτά ουρλιαχτά.

«Θεέ μου...» μονολόγησε η Μυρτώ, σταυρώνοντας τα χέρια της. «Κάνε να γίνει καλά η μανούλα μου, κάνε να έρθει στον κόσμο το αδελφάκι μου γρήγορα!»

Έξω, η σαρωτική καταιγίδα χαλούσε τον κόσμο. Ο αέρας σφύριζε και τα κλαδιά των δέντρων λύγιζαν, έτοιμα να σπάσουν σε κάθε δυνατή ριπή του. Σε ένα ξέσπασμα τα τραπεζομάντιλα που έντυναν το μακρύ τραπέζι της αυλής ανέμισαν και βρέθηκαν να αιωρούνται στη δίνη του λυσσαλέου ανέμου. Κόκκινα κρασιά, ρακές, χοιρινά και παστά ψάρια σκόρπισαν και χάθηκαν ανάμεσα στις χοντρές σταγόνες που έπεφταν ασταμάτητα.

Η εξώθυρα άνοιξε και στο κατώφλι της φάνηκε ο Εμμανουήλ. Τα ρούχα του έσταζαν, το βλέμμα του είχε θολώσει και το πρόσωπό του, αυλακωμένο από ρυτίδες, έδειχνε λες και είχε γεράσει μέσα σε μια μέρα. Στο κατόπι του έτρεξε και η Ουρανία. Τον πρόφτασε στις σκάλες, έτοιμο να ανεβεί στον επάνω όροφο.

«Περίμενε, Μανωλιό μου, δεν έχεις καμιά δουλειά εσύ εκεί πάνω... Άσε τις γυναίκες, τη μαμή και τον γιατρό να κάνουν τη δουλειά τους όπως ξέρουν!»

Ο Εμμανουήλ τίναξε το χέρι της. «Ποια δουλειά, ωρέ;» φώναξε αγριεμένος.

Η Μυρτώ είχε δει κάμποσες φορές τον πατέρα της να αγριεύει. Αν τύχαινε και κάτι δεν πήγαινε καλά στο κτήμα, φώναζε και βλαστημούσε, αν έκανε κάποιο λάθος στους λογαριασμούς του, έσκιζε τα χαρτιά κι έβγαινε στην αυλή φουριόζος να πάρει καθαρό αέρα. Όμως σε τέτοια κατάσταση δεν τον είχε αντικρίσει ποτέ ξανά. Τα μάτια του, κατακόκκινα, πετούσαν φωτιές και τα σαγόνια του ήταν τόσο σφιγμένα που έλεγες πως θα σπάσουν τα δόντια του από την πίεση που τους ασκούσε.

«Ποια δουλειά;» επανέλαβε με πίκρα και πόνο. «Τους χάνω, Ουρανώ, δεν το κατέεις¹⁶;» βόγκηξε και με μια απότομη κίνηση, ξεφεύγοντας από τη λαβή της αδελφής του, ανέβηκε τα σκαλιά κι έτρεξε στην κάμαρα.

Η Μυρτώ είχε μείνει παγωμένη, με τα χείλη της δαγκωμένα και την καρδιά της σταματημένη. *Τι εννοούσε ο πατέρας; Τι ήθελε να πει δηλαδή, πως... Πως η μητέρα και το αδελφάκι μου...*

Τα ουρλιαχτά της Βασιλικής έγιναν ένα με τα ασταμάτητα αστραπόβροντα, με το κροτάλισμα της βροχής. Η Ουρανία έκανε να πλησιάσει τη μικρή της ανιψιά, όμως εκείνη τραβήχτηκε κι έτρεξε μακριά. Ανέβηκε γρήγορα τις σκάλες και χάθηκε στο δωμάτιό της. Γονάτισε μπροστά στη μικρή εικόνα της Παναγίας της Μυρτιδιώτισσας, η οποία έστεκε πλάι στο κρεβάτι της, πάνω στο ξύλινο σκουρόχρωμο κομοδίνο, δίπλα από ένα γυάλινο μπουκαλάκι, κι άρχισε να προσεύχεται με τους λυγμούς να της κλείνουν τον ξεραμένο της λαιμό.

«Κάνε, Παναγίτσα μου, το θαύμα σου, σε παρακαλώ!» ικέτευσε και τα δάκρυα κύλησαν στα μάγουλά της ποτάμι.

Την εικόνα εκείνη η Μυρτώ τη θυμόταν να βρίσκεται ανάκαθεν δίπλα στο προσκεφάλι της. Την είχε τοποθετήσει εκεί η

Βασιλική, προτού ακόμη έρθει στον κόσμο η πολυαγαπημένη πρωτότοκή της κόρη. Την είχαν φέρει με τον Εμμανουήλ από τα Κύθηρα, ταξίδι-προσκύνημα στη χάρη Της.

Εφτά χρόνια γάμου ως τότε δεν είχαν καταφέρει να αποκτήσουν παιδί. Όσο κι αν παρακαλούσε η Βασιλική, το ευχάριστο γεγονός δεν έλεγε να συμβεί. Όσπου ένα βράδυ είδε την Παναγία. Μια γυναίκα με αγγελικό πρόσωπο, με βλέμμα τόσο αγνό που έκανε μεμιάς την ψυχή της να αγαλλιάσει, να ηρεμήσει. Της φανερώθηκε ανάμεσα σε ανθοφορούσες μυρτιές. Την πλησίασε αργά, κι έτσι όπως εκείνη στεκόταν λυπημένη, έτσι όπως έκλαιγε κι εκλιπαρούσε, με την απαλή της τη φωνή τής ανήγγειλε πως σύντομα θα ευλογηθεί με μια γέννα και θα αποκτήσει ένα πανέμορφο κοριτσάκι.

Η Βασιλική είχε πεταχτεί από τον ύπνο της έντρομη. Ξύπνησε τον Εμμανουήλ με γέλια και με δάκρυα. «Πρέπει να την εύρω, να της ανάψω μια λαμπάδα!» του είχε πει και με το πρώτο φως της ημέρας άρχισε να ρωτάει τις γηραιότερες γυναίκες, μπας και καμιά γνώριζε πού θα έβρισκε την Παναγία μέσα στις μυρτιές, της οποίας την ύπαρξη ως εκείνη τη νύχτα αγνοούσε.

«Στο Τσιρίγο¹⁷, κόρη, σε τούτο το όμορφο νησάκι θα εύρεις τη Μεγαλόχαρη!» της απάντησε μια γυναίκα, η οποία καταγόταν από τη νότια Πελοπόννησο, απέναντι από τα Κύθηρα, και γνώριζε το θαύμα με τον βοσκό που είχε βρει την εικόνα της Μεγαλόχαρης σε ένα ξέφωτο γεμάτο από μοσχοβολιστές μυρτιές.

Ο Εμμανουήλ δεν έφερε καμία αντίρρηση στη θέληση της αγαπημένης του γυναίκας για ένα ταξίδι μέχρι το ξακουστό και πολυσυζητημένο από την αρχαιότητα ακόμη νησί των Κυθήρων. Ναύλωσε καράβι και τις επόμενες κιόλας μέρες βρέθηκαν στο μέρος όπου το Κρητικό και το Μυρτώο πέλαγος σφιχταγκαλιάζονταν για αιώνες. Δίχως να χάσουν καιρό, έφτασαν μέχρι την Ιερά Μονή Μυρτιδίων και παρακάλεσαν γονατιστοί τη θαυματουργή εικόνα. Λίγο προτού φύγουν, άναψαν λαμπάδες κι έταξαν το παιδί στο όνομα της χάρης Της.

ΚΡΗΤΗ 1896

Σε ένα νησί που αποζητά την ελευθερία του, η Μυρτώ Θεοτοκά, η αρχοντοπούλα που το χαμόγελό της είναι πιο λαμπερό κι από τον ήλιο, θα χάσει τα πάντα. Ο πόλεμος θα της στερήσει τον έρωτα και οι άνθρωποι θα της αρπάξουν μέσα από την αγκαλιά ό,τι αγάπησε περισσότερο κι από τον ίδιο της τον εαυτό. Η αγαπημένη της φίλη, η Καλλιόπη, θα αρνηθεί την οικογένειά της και τη θέση που οι άλλοι της έχουν δώσει στην κοινωνία, θα πληγωθεί βαριά και θα προσπαθήσει να αναδυθεί μέσα από τις στάχτες της.

ΑΘΗΝΑ 1919

Στις αρχές του εικοστού αιώνα, σε μια εποχή όπου το γυναικείο φύλο δοκιμάζεται σκληρά, οι δύο αδελφικές φίλες, έχοντας για στήριγμα η μία την άλλη, θα αγωνιστούν μέχρι το τέλος για τα αγαπημένα τους πρόσωπα, θα κυνηγήσουν οράματα ταξιδεύοντας σε ολόκληρη την Ευρώπη, θα αναζητήσουν την ευτυχία, θα παλέψουν με πάθος για τα ιδανικά τους, θα αναμετρηθούν με την ίδια τη ζωή!

ΓΙΑΤΙ ΟΣΟ ΣΥΝΕΧΙΖΕΙΣ ΝΑ ΑΓΩΝΙΖΕΣΑΙ,
Η ΕΛΠΙΔΑ ΘΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΖΩΝΤΑΝΗ.

Εκδόσεις **ΨΥΧΟΓΙΟΣ**
www.psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 19170

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η